

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben egész évre 120 K, félévre 60 K, negyedévre 30 K.
Vidékre postai szétküldéssel egész évre 140 K.
Egyes szám ára 3 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztők és kiadók: Ifj. Rónai F. és Pandur B.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Ryíllyter sora 10 korona.

Hirdetések négyzetcentiméterenként 1-50 K.
számlatnak.

Bethlen miniszterelnök Közszegen.

Hiába akarta az ellenzéki sajtó napokon át az ünneprontó kaján gyanúsításával a miniszterelnök „Dunántuli” utját valami szürke fátyolfélel takarni. Hiába hirdették, hogy a Dunántuli utat titkolódzás veszi körül. Hiába hirdették a jóhiszemű lakosság között a látszatot, hogy a kormány feje aggodalommal, talán félelemmel jön közbénk.

Mindenki tudta, hogy jön, mindenki örömmel várta és megnyugvás szállt minden gondolkozó, az ország és a nép igazi javát akaró ember szívébe, mert az igazságot hallhatta. Fellelegünk — mint ahogyan fellelegzik az eltévedt, akit sötét szándéku emberek sokáig sötétben vezetnek, ha végre a helyes utra talál, arra az utra, mely az élthez vezet.

Világosság, igazság terjedt Bethlen utján és a visszavonás, a pártoskodás a nemzet prédára éhes rut halálmadarai visszavonulnak odúikba.

Virágosó, lelkesedés volt a dunántuli ut első állomása Celledömök és a közszegi fogadtatás, ha nem is volt olyan fényes, mint ahogyan azt szívünkben óhajtottuk, méltóan sorakozik a kormányelnök diadalutjának állomásaihoz.

A miniszterelnök különvonata f. hó 14-én, vasárnap d. e. 10 óra 50 perckor érkezett a közszegi pályaudvarra, hol az egybegyűlt hivatalfők élén Jambrits Lajos polgármester, az egységes párt vezetősége Weöres István vezetése mellett a nagyszámban egybegyűlt városi és környékbeli lakosság lelkes és viharos éljenzéssel fogadta a miniszterelnököt, a kíséretében levő Simonyi Semadam volt miniszterelnököt, Hegyeshalmi Lajos kereskedelmi minisztert, Patacsy Dénes államtitkárt, Maróthy László főispánt, Herbst Géza alispánt és a többi kísérő politikust.

Rakovszky Iván képviselőjelöltet a választók valóságos taps és éljen vihara fogadta.

Köszeg sz. kir. város közönsége nevében Jambrits Lajos polgármester melegen üdvözölte Bethlen István gróf miniszterelnököt, annak kíséretében levő minisztereket és vendégeket Kegyelmes Uram — mondotta — végtelen nagy a mi örömrünk, hogy most üdvözölhetjük. Becsületes magyar szívvvel igérjük, hogy abban az emberfeletti munkában, amelyben ezt a nemzetet romjából felépíteni akarja, mi teljes szívvvel és lelkesedéssel oda állunk és kitaró munkásai leszünk. A magyarok Istene éltesse.

Ezután Weöres István nagybirtokos az egységes párt Köszeg vidéke és a falu népe nevében üdvözölte a miniszterelnököt és kíséretét. Köszeg vidéke és falu népe szeretetének, hódolatának adott kifejezést. A magyar nép — mondotta — megérti azt a nagy munkát, amelyet ebben az országban Miniszterelnök Ur Öméltósága kifejt, hogy Magyarországot ismét régi nagyságába visszaállítsa. Mi meg fogjuk becsülni ezt a nagy munkát és támogatni is fogjuk kitaró lelkesedéssel, tőlünk telhetőleg mindörökre.

Az üdvözölő beszédek után Bethlen István gróf miniszterelnök megköszönte a szívből fakadó közvetlen szavakat. Önök itten — ugymond — a határszálen saját városuk sorsán tapasztalták azt a szomorú sorsot, amely az országot érte. A

mi kötelességünk az, hogy együttes erővel emeljük ki az országot sülvedéséből, melybe a multnak bünei sodorták. Mi az egységet, a békét, az egyetértést és a megbocsátást hirdetjük, de kérjük, hogy kötelességét a hazával szemben a mai nehéz időkben mindenki teljesítse. Azért jöttünk, hogy kifejtsük magunk terveinket, hogy hogyan gondoljuk a hazának a felépítését. Kérjük, hogy támogassanak ebben a munkában, mert önök támogatása nélkül semmit el nem érhetünk.

A miniszterelnök szavai után kíséretével az ünneplő közönség hosszú sorfala között a népgyűlés színhelyére hajtattott. Virágokkal feldiszlített kocsik hosszú impozáns sora és az egybegyűlt lelkes közönség éljenzése a fogadtatást ünneplé avatták. A miniszterelnök fogata az „Isten hozott” felirású diadalkapun át vezetett a Főterre, ahol 11 órakor vette kezdetét a népgyűlés.

Weöres István

a közszegi egységes párt elnöke nyitotta meg a népgyűlést. A mai napra — mondotta — egybehívám önököt, hogy hallgassák meg Rakovszky Iván képviselőjelöltünket. A mai népgyűlés ünnepléses színt öltött azáltal, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök és miniszterársai és fényes kísérete megtisztelték látogatásaikkal. Tudjuk azt, hogy milyen emberfeletti munkát végez a miniszterelnök ur Öméltósága és hogy ennek a munkának eredménye csak akkor lehet, ha mi is támogatására sietünk. Ezt meg is igérjük és meg is fogjuk adni. Meleg szívvvel és kimondhatatlan örömmel üdvözöljük Bethlen István gróf miniszterelnököt, miniszterársait és vendégeit. Kérjük, hogy támogatásával mozdítsa elő azt a sikert, amelyet Rakovszky Iván képviselőjelöltünk zászlajával elérni óhajt. Segítse diadalra jutni Nagyméltóságod ezt a zászlót, amelyre támogatásunkat felajánljuk.

Rakovszky Iván dr. programbeszéde.

Ezután Rakovszky Iván dr. a város képviselőjelöltje az egybegyűlt több ezer hallgatóság lelkes és hosszantartó viharos éljenzése között fejtette ki programját. A kormány — ugymond — és az azt támogató párt programjának a legfontosabb momentuma a konszolidáció kérdése. A kormány és a párt először a konszolidációval akarja az országot szolgálni, mert jól tudja, hogy ez nemcsak azt jelenti, hogy megerősítse és a további küzdelemre képessé tegye az országot, hanem ezzel az a célja, hogy megkeresse azokat az eszközöket, amelyek az ország sebb jövőjének előkészítését eredményezik. Ezért kell most küzdeni és ha ez sikerül, akkor bizton remélhetjük, hogy naggyá és boldoggá tehetjük ezt az országot és annak lakosságát. Hogy milyen eszközökkel juthatunk el oda, hogy azt mondhatjuk, hogy a közállapotok konszolidáltak, annak lehet mondani három fázisa van. Meg kell szabadítani ezt az országot a demagógiától és csak ezután térhetünk arra, hogy józan és bölcs politikát követelhetünk ebben az országban, mely után remélhetjük, hogy rend és fegyelem lesz mindenütt. Kérdezem, miben áll a demagógia. Demagógia volt az, amikor régen az emberek előállottak és az ország függetlensége szempontjából olyan ígéretekkel tettek, amelyeket nem valósíthattak meg. Demagógia volt az, amikor nagyhangu emberek végigjárták az országot és annyit

ígértek, amennyit nem lehetett. Demagógia volt az, amikor azt hirdették az emberek, hogy ha a magántulajdont megszüntetik, akkor mindenki vagyonos lesz és megtalálja boldogulását. Kérdezem, hogy most mi a demagógia. Demagógia az, ha valaki azt mondja, hogy az ő pártja keresztényebb mint a másik és ha valaki el akarja hitetni a néppel, hogy ő a királykérdésben más megoldást tud hozni az országnak, mint aminőt a külső körülmények ránk kényszerítettek.

Ebben az országban mást, mint keresztény politikát folytatni nem lehet. Itten azonban nincsen fokozat, nincs keresztény, keresztényebb és legkeresztényebb. Mi olyan politikát kezdettünk, amely becsületes, szívből jövő politika lehet. Ha valaki azt mondja, hogy az ő politikája keresztényebb azért, mert a vallások között különbséget tesz, akkor csak annyit mondhatok, hogy ez nem keresztényebb, mert ez ellenkezik a kereszténységgel. Ha valaki azt mondja, hogy keresztényebb politikát csinál, mert a vallásra hivatkozik és a hit eszközeivel akarja vezetni az embereket, ez nem keresztény politika, mert igaz keresztény ember vallást és hitet és papi tallárt nem rángathatja le a politika mocsarába. Igaz ember a maga politikájával szolgálja a maga vallását, de a politikát nem állítja a maga vallása szolgálatába. Talán keresztényebb politika az, ha valaki bombákról és gyilkosságokról beszél? Nem tisztelt polgártársaim. Csak egy keresztény politika lehet, — vagy pedig olyan eszközökkel gondolja megvalósítani célját, amelyek nem keresztényiek, hanem demagógok és félvezetik a népet.

Ugyanigy állunk a királykérdésben is. Ha valaki olyat ígér, melyet be nem tarthat és ezt csak azért teszi, hogy céljait elérhesse. Kérdezem, mit fog csinálni az ellenpárt, ha kormányra kerülne. Válaszul csak annyit mondhatok, mást nem tehet, mint megmondja, hogy az ország nincsen abban a helyzetben, hogy szabadon megoldhassa a királyság kérdését, mert várni kell, míg az országnak meg lesz az ereje és szabadon dönthet ebben a kérdésben. Ha jönnek az államférfiak, legyenek bármilyen egyének és azt mondják, hogy a királykérdést hamarosan meg fogják oldani, azok csak demagógiát üznek. Utalok Apponyi Albert grófnak ugyanezen a helyen tett kijelentésére, aki, midőn azt mondotta, hogy ha az utas a vonat indulása után érdeklődve a kalauzt megkérdezi, hogy mikor indul a vonat és a mozdonyvezető azt állítja, hogy még nem indulhat és mégis a kalauzra hallgat, az helytelenül cselekszik. Ezt a példát én megfordítom és azt mondom, hogy amikor a vonat mellett álló kalauz azt mondja, hogy a vonat indul és én látom, hogy a mozdony össze van rombolva és indulni nem tud, akkor én nem hiszek a kalauznak. Ugyanigy az ellentábor az ország ügyeinek élére ilyen rossz mozdonyt állított, amellyel nem az országnak, hanem csak saját céljaiknak akarnak használni. Ha Andrássy gróf itten azt mondotta, hogy szünjön meg a királysvindli, akkor az ország népe igen is követelheti, hogy szünjen meg a királykérdéssel való izgatás. Az ország mást nem remélhet, minthogy a gazdasági politika útján eljusson odáig, hogy a nemzeti királyság szellemében és értelmében megoldja ezt a kérdést. Ha majd a demagógia ezen grasszálása meg fog szünni, akkor elérünk a józanság politikájához. Ez így van a magánéletben is. Ha még követjük azt a régi magyar betegséget, hogy elbódítjuk magunkat saját hiúságunk legyezgetésével: hogy

elég erős a magyar, hogy az egész világgal szemben felvegyük a harcot és legyőzhetjük egész Európát, akkor támogatást fogunk, teves utakon járunk.

Ha mi nem támogatást követünk, akkor csak hízlegetnek a népek, de jót semmiesetre sem tehetünk az országunknak. De ha oda állunk a józanság politikájára az az utra, amelyen a miniszterelnök ur háza, akkor elérjük azt, hogy rend és fegyelem legyen ebben az országban. Nemcsak a közönségben kell a rend és a fegyelem. Hanem ezt először fent kell keresni a kormányzat, törvényhozás és parlamentben. Mindaddig, amíg olyan képviselők fognak ott ülni, akik a maguk feladatát abban látják, hogy egymást gyalazzak, amíg a fegyelem és a munkakedv közöttük helyre nem áll, addig nem remélhetjük, hogy a kormány az ország érdekében nagyobb munkát kifejthesse.

Most csak egy kérdésre térek ki. Ez a munkáskérdés. Mi nem vagyunk osztályalapon álló párt. Mi azt találjuk, hogy a bekét és a jóviszonyt a különböző osztályokban helyre kell állítani. És ha a megbékülés programjából a munkásosztályt kifejezték, ez nagy hiba volt a multban, mely az országnak csak kárt okozott, a kormány már az első pillanatban azzal kezdte meg működését, hogy békejobbot nyújtott a munkásosztálynak és felírta maga zászlajára, hogy a munkáskérdések gondozását programjába veszi, magához öleli a munkásosztályt is, amelynek működése épen úgy hozzájárul az ország fentartásához, mint a többi osztályoké. Ebben az országban régi szokás volt, hogy csak az ellenzék verhetne büszkén a mellét és mondották, hogy azok, akik a kormányt támogatják, nem magyar emberek. Ennek meg volt a maga oka. Évszázadokon át olyan országban éltünk, melynek uralkodója egy másik ország érdekeit is tekintetbe vette és így a magyar érdekeket kénytelen volt feláldozni. Akkor érthető volt, hogy hazafiságnak mondották az ellenzékieskedést és magukat kurucoknak tartották. De ma egészen más a helyzet. Ma sajnos, csonka, de független országban élünk és ma aki a magyar kormánnyal szemben áll és azt támadja, nem idegent támad, mert ez a kormány maga az ország, ami vérünkéből és husunkból való, azt a kormányt támadja, amellyel az országnak és ezen keresztül saját magának árt. (Ugyvan, éljenzs) Ma az az igazi kuruc, aki azt mondja, hogy igenis, mi magyarok vagyunk és összeállunk, kezét adunk egymásnak és küzdünk a kormány mellett. Bethlen István gróf hívei akarunk lenni, mert csak ezáltal tudjuk Magyarországot régi határait visszaállítani, csak így tudunk régi Magyarországot, nemzeti demokráciát teremteni.

A miniszterelnök beszéde.

Ezereves multunk rövid pár hónap alatt omlott össze. Ezereves multunkból azt a tanulságot kellett levonni, hogy az építés nehezebb, mint a rombolás. Amit három hónap alatt összeromboltak ebben az országban, azt rövid idő alatt helyreállítani nem lehet. Nem lehet ötletekkel, huszárvágásokkal, puccsokkal, — ezt csak konszolidációval és becsületes munkával lehet végrehajtani. Mi a becsületes munka és béke politikáját hirdetjük. Az a meggyőződés vezet, hogy hogy csakis a polgárság becsületes munkája és az egész társadalom egyetértése lesz képes ezt az országot talpra állítani.

Negyven éven át küzdöttünk önálló hadseregért, önálló vámterületért, nemzeti jegybankért és önálló külpolitikáért. Mindez egy napon önünkbe hullott. Van nemzeti hadseregünk, de le van szerelve. Van önálló pénzügyünk, de nincs hozzá pénzünk. Van önálló vámterületünk, de nincs hozzá területünk. Meg van minden, amiért küzdöttünk, fáradoztunk? Ez az, amit vártunk? Bizonyára nem. Hogy mindezt valóban értékesse tehesük, azt ne a szerencsétől, hanem a becsületes polgárság munkájától várjuk.

Társadalmi békét akar az egységes párt. Legyen vége az osztályharcnak, mert az osztályharc döntötte ezt a nemzetet pusztulásba. Mert voltak egyes osztályok vezetői, akik a maguk uralmát többre becsülték, mint a nemzet boldogulását. Ezt a nemzetet fel lehet emelni bajából, de csak akkor, ha a társadalmi és az osztálybéke helyreáll. Ha nem teszünk különbséget magyar és magyar között abban a tekintetben, hogy

selyemnyoszolyában született-e, vagy szegény viskóban, mert mindenkinek egyformán kell a hazáért dolgozni. Én kezét fogtam a kisgazdákkal, mert ez a társadalom olyan széles rétege ennek a nemzetnek, melynek hazafias érzése kiállott minden tűzpróbát és mely hordképes alapot nyújt egy erős parlamenti kormányzatnak.

A trianoni béke nem az utolsó szó, melyet Európa kimondott és közeledik az idő, amikor szebb napokat érhetünk. Ez önkéntől függ és nem a kormánytól, mert a nemzet sorsa a nemzet kezében van.

Patacsy Dénes beszéde.

A miniszterelnök nagy tetszést keltő beszéde után Patacsy Dénes volt államtitkár szolt az egybegyűltekhez. Az egységes párt — mondotta — azzal a céllal alakult meg, hogy ebben az országban végre nyugalom, béke legyen és igaz keresztény munka induljon meg. És hogy a kereszténység ne a gyűlöleten alapuljon, mert akik a társadalmi osztályok gyűlölségét, felekezeti viszályt szítanak, azok bünt követnek el és a hazát romlásba viszik. A gyűlölködés és a széthúzás elpusztítja országot. Ellenfeleink különféle vádakkal támadják az egységes pártot. Így például a földbirtokreformot sokan kihasználják és ellenünk fordítják, pedig mi iktattuk azt törvénybe és csak a különböző politikai széthúzás akadályozott meg abban, hogy még máig sincs végrehajtva. Mi nem ígértünk sokat a népek. Csak egyet ígértünk, hogy amilyen becsülettel összefogtunk, olyan becsülettel szolgáljuk hazánk javát mindenféle társadalmi osztálykülömbőség nélkül.

Patacsy Dénesben a falu népe végre igazi kisgazdát hallott. Így csak kisgazda tud beszélni, aki maga műveli 15 holdnyi kis birtokát Baranyában.

Igy — az imára hívó harangot megérteni — ahogyan a volt honvédelmi államtitkár a verejtékes munkával elő kisgazda megértette, csak becsületes magyar keresztény ember tudja. Akinnek imaidejét nem a hosszuranyújtott harangszó, hanem igaz lelki szükséglete, áhitata diktálja.

Patacsy Dénes imájában összeforrott a hallgatóság több ezernyi tömege és ez az ima vállsfelekezeti különbség nélkül áhitatos csendben a szegény országért szállt az egek urához.

Fedetlen fővel, türelemmel akarta a gyűlés népe bevárni a deli harangszó végét. ... de ez titkos kezektől irányítva szokatlanul hosszúra nyúlt. És ha a sok katolikus lélekben ébredő vihar kitorve elérte volna azt a papot ott a kávéház sarkán, ugyancsak levette volna fejéről az ámulatában fent felejtett kalapot.

Harangzugás között fejezte be Patacsy Dénes nagyhatású beszédét.

Ezután Szabó Ernő földbirtokos Rakovszky Iván személyét ajánlotta a választók figyelmébe.

A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt népgyűlés után Bethlen István gróf az egységes párt által rendezett bankettre ment, ahol Szabó Ernő földbirtokos üdvözölte a miniszterelnököt.

Bethlen István gróf miniszterelnök a felköszöntőre többek között így válaszolt: Ez a választás sokkal fontosabb, sem mint hinnők, mert nem normális idöket élünk. Az országnak olyan kérdései fognak kockán, amelyek évszázadokra döntik el a nemzet sorsát. Én azt hiszem, hogy csakis egy erős kormány és egy erős kormányzópárt lesz képes ezt az országot megmenteni azoktól a bajoktól, amelyek még mindig fenyegetnek. Mert lehetnek rosszabbak az állapotok, mint a maiak. Nekem szent meggyőződés, hogy ha előttünk a lehetőség, hogy rosszabbak lesznek állapotaink, előttünk annak a lehetőségé is, hogy jobbak is lehetnek. Én arra kérem Köszeg társadalmát, hogy egyesítse a maga erejét, dolgozzon együtt, kövessen egy célt, azt, mely a nemzet megmentéséhez vezet.

A miniszterelnök beszédét dr. Rakovszky Iván a köszegi kerület képviselőjelöltje köszönte meg s az egybegyűlt közönség szünni nem akaró éljenzéssel ünnepelte a miniszterelnököt.

Ezután a miniszterelnök kihajtatott a pályaudvarra és Szombathelyre utazott.

A miniszterek távozása után kezdődött meg tulajdonképpen a bankett. Jambrits Lajos Köszeg város polgármestere pohárköszöntőt mondott, melyben a kormányzót éltette. Annyi balsors

után — mondotta — azt hittük, hogy elmerült az ország hajója és vége van a magyar nemzetnek. De ahogyan megőrizte a magyarok Istene ezt a nemzetet ezer éven át, úgy újra adott nekünk egy megteremtőt, egy Árpád-vezért, (a jelenlevők felállnak) aki maroknyi seregével onnan délről Szeged tájékáról indult el (percekig tartó viharos éljenzés és taps), utrakelt azért, hogy megalapozza és felepitse az új igazi ezeréves Magyarországot. A magyarok Istene sokáig éltesse. (Szünni nem akaró percekig tartó éljenzés és taps).

Ezután August János városunk volt polgármestere, az egységes párt elnöke köszöntötte fel a keresztény irányzat egyik legrégebbi, leghivebb harcosát Simonyi Semadam volt miniszterelnököt.

Simonyi Semadam 20 éven keresztül képviselte Németújvárt a parlamentben. Kezdetül fogva a kath. néppárt tagja volt és ezt az irányt soha el nem hagyta. Képviselheti annyi joggal a keresztény irányt, mint a szabadkőművesség és paggunyolás mezején átvégődött Lingauer Albinok, a papi talárt kortesutra vivő Tihanyi Márkusok és zöldtülü irni tanuló Fuchs Endrök.

Simonyi Semadam, akinek miniszterelnök korában első dolga volt hazánk királyság voltát kifejezésre juttatni, nyilatkozhatott a királykérdésben annyi kompetenciával mint a királyt életveszedelemben kergető Andrassy-Friedrich puccsisták.

Simonyi Semadam beszéde.

Városunk volt ősz polgármestere után szólasra emelkedve higgadt, bölcs igazi államférfiura valló szavakat hallottunk tőle. Többek között mondva:

Szomorú dolog, de úgy van, hogy hosszú negyven éven át ellefedeztünk arról, hogy van külpolitika. Ausztria vitte a külpolitikánkat. Magyarországnak abba beleszólása nem volt. Ennek következménye azután az lett, hogy megszűnt minden érzékünk a külügyek iránt. Szomoruan tapasztaltam ezt, amikor miniszterelnök lettem. Azt tapasztaltam, hogy a politikusok meg mindig a régi rendszer szerint akarták kézbevenni az ország külügyeinek irányítását, arra nem gondoltak, hogy a külfölddel is számolni kell. Pedig ezzel le kell számolni, mert minden ország, amely belep a nagy külpolitikába, tisztában kell, hogy legyen azzal, hogy a külföld belenéz a politikájába és ellenőrizi, hogy mit csinál. Megteszi ezt most is, de megtenné akkor is, ha nem volna trianoni béke. Mikor miniszterelnök lettem, a franciák azt mondották nekem: Maguk önállók lettek, de nem látjuk, hogy önállóan is gondolkoznak. Hiszen egymás gáncsolásával töltik az időt. Ebből az egy példából világos, hogy a külföld nem lát bennünk erőit, egységet és ezért nem is vesz bennünket olyan mértékkel figyelembe, mint kellene. — Ezután a királykérdésről beszélt, majd a királyi család helyzetével foglalkozott. Nem igaz, — mondotta — hogy a királyi család helyzete olyan nyomorúságos, mint ahogy ők azt kortesfogásból feltüntetik. A királyi családnak rengeteg eszkere volt, amit öt millió svájci frankért értékesítettek. A mai pénztárunkban tudják önk, hogy ez mekkora pénztárnak felel meg? Jóval meghaladja az 500 millió magyar koronát és én azt hiszem, hogy ez olyan tekintélyes összeg, hogy abból a királyi család még számos évig meg tudott volna királyi módon élni. Ők azonban nem erre fordították a pénzt (közbeiktás: propagandára! A „Vasvármegyére“!), hanem azt a tanácsot adták a királynak, hogy ezt az ő érdekében propagandára kell felhasználni. Ezt maga Andrassy is elismerte. Aki ilyen tanácsot ad a királynak, annak a tanácsaiból mi nem kérünk. Végül összetartásra és egységre hívta fel a jelenlevőket.

Utánna Molnár I. bozsoki gyógyszerész biztosította a politikusokat és Rakovszky Iván képviselőjelöltet a választópolgárok törhetetlen bizalmáról és kitartásáról.

Viharos éljenzés közben Patacsy Dénes államtitkár emelkedett szólasra s szavait a gazdaközönséghez intézve, általános helyeslés közben fejtette ki a kisgazdák kötelességét a nemzettel szemben s rámutatott arra, hogy a gazdaközönségnek, mint a nemzet zömét alkotó társadalmi osztálynak össze kell fogni, egy uton kell haladni, mert ez az az alap, amelyre épülve ki tudjuk az országot vezetni mai nehéz helyzetéből. (Viharos éljenzés és taps.)

Balikó Lajos ev. lelkes beszéde.

Utánna Balikó Lajos mondott nagyhatású beszédét:

Mélyen tisztelt Uraim!

Amikor itt a termen végignézek és látom, hogy milyen különböző emberek vannak együtt; amikor látom, hogy vannak itt országos nevű férfiak és egyszerű vidéki polgárok, vannak városiak és vannak falusiak, vannak iparosok, kereskedők és vannak gazdák, vannak tisztviselők, tanárok, szellemi és kétkézi munkások: akkor egyrészt elszorul a szívem, másrészt pedig őszinte öröm tölti el a lelkemet. Elszorul a szívem és keserű panasz kívánczik ajkamra, az a panasz: miért nincs ez mindig, miért nincs ez mindenütt így, hogy együtt vannak és egymásra találnak azok, akik együvé tartoznak és az élet minden vonatkozásában egymásra vannak utalva? Miért csak olykor, miért csak kivételes alkalmakkor sorakozunk így egymás mellé? S ha olykor olykor meg tudjuk egymást érteni, becsülni, ha olykor-olykor tudnak egy-egy cél és eszme érdekében együtt haladni s dolgozni, miért nem máskor is, miért nem mindig? — Másrészt azonban mégis őrvendetes és biztató jelenség s következményeiben és kitartásában egyuttal jelentős is, hogy a széthúzás, visszavonás, tüskés uton járás mellett elvéve legalább és kivételes esetekben mégis ráeszmélnek az emberek arra, hogy vannak kötelezők s kapcsolatok, amelyek egymáshoz csatolják őket, vannak célok és eszmék, amelyek kötik s amelyeket közös erővel lehet csak szolgálni és megvalósítani. Az ilyen egymásratalálás jelentősége az, hogy közelebb hozza az embereket egymáshoz, hogy egyik a másikat megismeri, megérti és meg is becsüli. Az ilyen egymásratalálás és együttaladás a végeredményben nem tűnhetik el nyomtalanul. Kell, hogy azok a szálak, amelyek ilyenkor szív és szív, lélek és lélek, ember és ember között szövődnek, kell, hogy ezek a szálak megmaradjanak továbbra is és éreztesék összekapcsoló hatásukat. Szívemből kívánom, hogy ez a mai együttlét is maradandó nyomokat hagyjon a lelkekben, hogy ez is építse a hidat, amely a várost és a falut, az iparost és a gazdát, a kereskedőt és a munkást, a tisztviselőt és a birtokost közelebb hozza egymáshoz úgy, hogy az egyik a másik munkáját és törekvését, küzdését és sorsát megértse. Kívánom, hogy ez az együttlét segítse kiküszöbölni és elegyengetni azokat a különbségeket és ellentéteket, amelyek az egyes emberek és hivatás között tényleg fennállanak; kívánom, hogy a magasabbra állók részéről ne legyen gőg és kevélység, az alacsonyabban állók, részéről pedig ne legyen zárkózottság és bizalmatlanság, hanem legyen megértés és őszinte bizalom!

Tagadhatatlan, hogy az élet egyik főmozgatóeleme az érdek s az életet úgy is jellemezhetjük, hogy az a különböző érdekek harca és küzdelme. Az érdekek három alakját látjuk rendszerint: van önérdék, pártérdék és közérdek. Bizonyos jogosultsága az első kettőnek is van, de a legfontosabb és a legértékesebb a közérdek. Arra kellene mindenkor törekedni és igazi boldogulás csak úgy lehetséges, ha az önérdéket és a pártérdeket a közérdeknek alárendelik. Sokszor hangoztatjuk: a haza minden előtt, a valóságban azonban sajnos ritkán látjuk, hogy csakugyan a haza, a köz, a nemzet és az állam érdeke az első. Igen sokan a közérdeket a pártérdeknek rendelik alá, ezt viszont az önérdék szempontjához mérik. Szeretném hinni, hogy azok, akik ma itt együtt vannak és az a párt, amelyik itt ma ünnepélyesen zászlót bontott, szeretném hinni, hogy ezek mind első sorban a közérdeket tartják szemük előtt és annak javára munkálkodnak, aminthogy a pártnak nincs is másként létjogosultsága, mint úgy, hogy ha a közérdek szolgálatára alakul. A közérdeknek kell mindenkor célként a lelkek előtt lebegni s akkor az emberek minden bizonnal megtalálják és megértik egymást. Akkor nem azt keresik, ami elválaszt, hanem azt hangsúlyozzák, ami összeköt. Bármennyire különböznek is t. i. az emberek s bármilyen sokféle is a hivatás és az egyéni vagy osztályérdek, vannak tényezők, amelyek egybekapcsolnak. Különbözők a felekezések, de közös a keresztény vallás; különbözők az osztályok, de közös a baja; különbözők a hivatások, de közös a nemzet, a faj, a nyelv. Ha a közös tényezőkre fektetjük a fősúlyt, akkor lehetetlen, hogy eredménytelen legyen a közös cél érdekében vállalt munkával kifejtett törekvés.

A közérdek szolgálatára vállalkozott az egységes párt; ennek szolgálatába kíván állani az egységes pártnak jelöltje. Hogy eredményt érjenek el, ahhoz szükséges, hogy legyen megfelelő erő. Az erőnek három forrása van: az egyik az akarat, a másik az igazság, a harmadik a nemzet és a nemzetet alkotó egyes polgárok bizalma. Nem kételkedünk, hogy a pártban és annak vezérfiaiban van erős akarat; bizonyosak vagyunk, hogy igazuk is van, amikor céljukat kitűzik és megvalósítására törekednek. Kívánjuk, hogy mögöttük legyen a nemzet bizalma is és hogy ez a bizalom egyrészt feljogosítsa, másrészt kötelezze is őket a köz javának minél eredményesebb szolgálatára.

Amidőn az itt egybegyűlteket kérem, hogy meggyőződésük mellett tartsanak ki és hogy legyenek mások előtt is szószólói a ma hirdett igazságoknak, annak a reménységnek adok kifejezést, hogy az egységes párt közlegi jelöltje, Dr. Rakovszky Iván szívével, lelkével, egyéniségével egész odaadásával a polgárság bizalmából a köz érdekében, a haza és a nemzet javára s így végeredményben mindegyikünknek érdekében fog munkálkodni. Erre emelem poharamat!

Eckhardt Tibor sajtófőnök felszólalása.

Majd Eckhardt Tibor sajtófőnök emelkedett szólásra. Beszélni kezd az elvi kérdésekről, a melyek ma a politikusokat elválasztják. Az egyik ilyen elvi kérdés, amelyet szándékosan és tudatos rosszhiszeműséggel állítanak be, s amely polgárháborúval fenyegette az országot, a királykérdés. A királykérdés két részre csoportosítja az ország népét: az egyik tábor a legitimisták táborába, a másik a szabadkirályválasztóké. Azt tartom, hogy nagy szerencsétlensége a nemzetnek, hogy a köz tudatba ilyen ellentétes fogalmakat vittek bele, ami pedig a legtöbb becsületes magyar ember szívében egy és ugyanazt jelenti. Mit értenek a legitimisták legitimizmus alatt? Vajjon azt értik-e, amit a magyar alkotmány nem ismer, az Isten kegyelméből való királyság gondolatát, azt a hatalmat, amely minden felelősség nélkül gyakorolja jogait? Ezt nem ismeri a magyar alkotmány. Csak a szent korona tanát érthetik, amely szerint a nemzet és a király együttesen gyakorolja a szuverenitást. (Éljenés, taps). Ez az elnevezés tehát rossz, de ép oly hibás a másik elnevezés is a szabadkirályválasztás elnevezése. Ebben az országban senki sem képzeli a szabadkirályválasztást úgy, hogy a magyar történelmi multat, a magyar törvényeket, a magyar alkotmányt bárki ne akarná respektálni, hogy ez a kérdés egyéni szempontok vagy érdekek szerint legyen megoldva. En az hiszem, valamennyien, kik akár legitimisták, akár szabadkirályválasztók vagyunk, ha becsületesen akarunk eljárni, ugyanazt akarjuk. Meg van tehát a közös alap arra, hogy becsületesen rendezzük a királykérdést a nemzet javára, meg van adva a közös formula, amely nem más, mint a magyar alkotmányosság, a konstitutionalizmus, amely minden magyar ember előtt kell, hogy szentség legyen. Mi az oka annak, hogy e közös alap ellenére a pártviszály mégis ennyire elfajulhatott, dacára annak, hogy a legtöbb magyar ember a legfontosabb kérdésekben egyetért, a pártharc ilyen kíméletlenül folyik? Hogy kik az okai ennek és hogy minő harcmodor vezet a küzdelem elfajulására, erre csak egy esetet akarok elmondani, egy olyan esetet, amely Kőszeg városát elsősorban érdekli és amely ezzel a jelenlegi választási harccal szoros összefüggésben áll. (Halljuk! halljuk!) Ezelőtt pár hónappal közvetlenül a régi nemzetgyűlés feloszlása után megjelent a miniszterelnökségen két ur, az egyik egy becsületes polgár Kőszeg-ről. Ez a két ur azzal állított be,

hogy ők mélységesen meg vannak ütődve azon, hogy a Vasvármegye, ez a Szombathelyen megjelenő újság, micsoda bomlasztó, társadalombontó tevékenységet fejt ki és ezért feltétlenül szükségesnek tartják azt, hogy Lingauer lapjával szemben Kőszegen egy olyan lap induljon meg, mely fel tudja venni a versenyt s amely a közvéleményt egyesíti Bethlen zászlaja alatt.

Ezek az urak ajánlkoztak arra, hogy maguk fogják megcsinálni a lapot, s vállalkoztak arra, ha mi az engedélyt megadjuk. T. Uraim! Ez a becsületes Tihanyi Márk s vele jött polgár Fuchs Endre. (Lejelük.) Három nap mulva pedig, hogy a miniszterelnökségen jártak, itt Kőszegen a Lingauer féle pártnál vezetőszerepet vállaltak.

Mit tartsunk azoknak az embereknek a politikájáról, a meggyőződéséről, akik három napon belül ily bakkecskeugrásra képesek?

Vagy kétségbe kell vonni a jóhiszeműségüket, vagy azt kell hinni, hogy képesek voltak három nap alatt oly hosszú politikai utat megtenni, amely a lejtőn lefelé Bethlentől Lingauerig vezetett! T. Uraim! Itéljenek felettük önök. (Lejelük.) Engedjék meg, hogy úritsem poharamat mindazokra, akik velünk együtt igyekeznek az egységes párt zászlaját diadalra vinni! (Viharos éljenés és taps.)

Ezután Simonyi-Semadam Sándor volt miniszterelnök, Eckhardt Tibor sajtófőnök és Patacsy Dénes államtitkár autóra ültek és Szombathelyre utaztak, hogy ott Hegyeshalmi miniszter programmbeszédjén megjelenjenek.

A társasbéd délután 4 óra tájban véget ért és a gyűlésen résztvevőkkel együtt azzal a tudattal távoztak, hogy a falu és város népe utolsó megfeszítéssel komoly munkában összefogva az ország zászlaját diadalra juttatva még megmenhetheti a hazát.

Szeljegyzetek.

A Magyar Tudományos Akadémia e héten fejezte be nagygyűlését, az u. n. akadémiai nagy hetet. Ennek keretében osztották ki a lejárt pályázatok díjait és választották a különféle osztályokba az új tagokat.

Amit magyar szív, tudás, tehetség nagyot alkot, ez az akadémia tiszta magyar legköreben elismerésre, jutalomra talál.

Csodálkozunk, hogy a nagy író és politikus, aki nek tehetségeért két fővárosi lap is versenyez, Lingauer Albin nincs az új tagok között.

Mert mi az a kultúra, amit az Akadémia terjeszt, mik azok a nemzetmentő irányelvek, melyeket megállapít, ahhoz képest, amit e nagy férfiú tollával és politikájával terjeszt szerte e honban.

Igazán háládatlan ez a nemzet!

No meg Tihanyi tanár ur is, hogy épen ezt a kultúrát szolgáló eszközt a „Vasvármegye“-t akarta egy közlegi napilappal ellensúlyozni.

Ez az Eckhardt igazán indiszkrét ember!

Az ellenzéki sajtó szerint az egységesek vasárnapi gyűlésén gyenge volt az éljenés... Na!... Mi nem csodálkoztunk volna azon sem, ha Bethlen miniszterelnök komoly szavai után csak magába szálló „Mea culpa“-t sohajtó lehajtott fejű magyart láttunk volna.

Az egységes párt gyűléséről állítólag fogadalommal tiltották ellenzékét. — Erős lábon állhat ott a meggyőződés, ahol más igazához nem engedik a híveket.

A Vass elvtető tábla leszakadt. Erre nagy lett az öröm, hogy Vass nem jön.

Nem baj, jött helyette a keresztény politika egy sokkal régebbi katonája, Simonyi Semadam.

És az igazság, amit mondott, volt olyan értékes, mint amilyent Vass miniszter ur mondhatott volna.

Érdekes harcmodora van az ellenzéknek. Mindent amit az egységesek csinálnak, mondanak, valótlanúság. Vajjon a vasárnapi gyűlés is valótlanúság volt?

A keresztény ellenzék egy gyűlését betiltotta a rendőrség. Erre fel kedden este felé egy rőpcédula jelent meg. Kitunik ebből, hogy egy Griger Miklós nevű ur az ellenzék gazdasági programját akarta leadni.

Szegény ellenzék! Egyszer akarnak a gazdasági kérdésekről beszélni, akkor sem engedik.

De miért este fel 9-kor? Vagy a gazdasági kérdést is csak sötétben lehet tárgyalni.

Hogy el ne felejtsem, ez a Grieger Miklós csornai választóihoz nyílt levelet írt.

Ugy látszik, hogy csornai választói nem vettek be a kezét és nem olvassák a volt körmöcbányai hecckáplán förmédvényt és most a kőszegi választók nyakába sózták.

Egyik olvasónk azt kérdezi tőlünk, hogy miért nem ült kedden délután Lingauer a szerdahelyi plébánossal az autóban együtt, hanem a vezető ülésén? Bizonyára azért, mert ő akar vezetni még a papoknál is.

Deutsch Sári megerkezett Szombathelyről. Vajjon az Arkauer-Deutsch duett hány szavazatot énekel össze a keresztény ellenzéknek?

A hyper Lingaueristák most már azzal kedélyeskednek a más nézetű levőknek, hogy a templomban majd nem lesz szomszédjuk.

Vajjon az imádkozás szomszéd nélkül lehetetlen?

Rakovszkynak nagy hive lehet a kőszegi harangozó. Már vasárnap, három héttel a választás előtt meghuzta a keresztény ellenzék lélekharangját. Ey.

Felhívás!

Felkérünk mindenkit, akinél dr. Rakovszky Ivánt ajánló „Hivatalos ajánlási ív” még van, hogy azokat f. hó 19.-én déli 12 óráig adják be a pártirodában Struc-szálló 5.

A keresztény kiscgazda, földmives- és polgári párt vezetősége.

Helyi hírek.

Választási biztos. A belügyminiszter a kőszegi választókerület választási biztosává Hodossy Ernő sárvári kir. járásbírói elnököt nevezte ki. Helyettese Bothár Gusztáv sárvári kir. járásbíró.

A celdömölki kerületbe választási biztossá Szerdahelyi Károly kőszegi kir. járásbíró, helyettes választási biztossá dr. Manninger Sándor kőszegi járásbíró neveztek ki.

Esküvő. Kedden délután 1 órakor tartotta esküvőjét Hirsch Fereuc békéscsabai vállalat tulajdonos Schwarz Eta, Schwarz Adolf faterkedő leányával.

Esküvő. Edler Lajos m. kir. tűzérőhadnagy, özvegy Terplán Jenőné fia május hó 20.-án d. u. 4 órakor vezeti oltárhoz menyasszonyát Bálint Bözsikét, Bálint Lajos szállodatulajdonos leányát Pakson. — (Minden külön értesítés helyett.)

Tanügyi hírek. Széles Gyula kőszegdoroszlói ev. tanító családi pótlékát a pénzügyigazgatóság kiutalta. — Miksik Mária kőszegi r. k. polgári iskolához beosztott menekült nyitriai tanárnő a X. fizetési osztály 2. fokozatába lépett elő.

Ünnepély. A helybeli polgári fiúiskola az integer Magyarország földjét tartalmazó bulla és a vele kapcsolatos emlékplakett elhelyezése alkalmából május hó 21.-én d. e. 10 órakor ünnepélyt rendez, melyre a szülőket és a tanúgy barátait meghívja. Műsora a következő: 1. Hiszek egy Istenben, éneklí az ifjuság énekara. 2. Alkalmi beszéd, mondja Knaute Rezső tanár. 3. Piros hajnal, fehér álom, éneklí Kovács Odón IV. o. t. 4. Üzenet, Szávay Gyulától, szavalja Pintye László IV. o. t. 5. Rákóczi-induló, éneklí az énekkar. 6. Magyarok, Pintér Imrétől, előadja Schwarz Sándor IV. o. t. 7. Himnusz, éneklí az énekkar.

Választmányi ülése volt e hó 11. én a ker. szoc. Munkásegyletnek, ahol a folyóügyeken kívül elhatározták, hogy Kincses István apátlébanost, az egylet díszelnökét megérkezése alkalmávali testületileg ünnepélyesen fogják fogadni. Fel lesznek kérve az összes munkaadók, hogy a fogadás alkalmával 2—3 órai szünetet adjanak, ha az érkezés munkaidőre esik.

A politizálás következményei. Egyes kőszegi szülők közt felvetődött a gondolat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez azzal a kérelemmel fordulnak, miszerint városunkban levő alreáliskolát 8 osztályúvá fejlesszék ki és hogy bejáró növendékek is felvétessenek.

A termézet szeszélye. Bódogh János polgártársunk gazdaságában ritka eset történt. Mult pénteken reggel észreveték, hogy egy kis csirke kelt ki, melynek négy lába van. Kettő rendesen kifejlett láb és jól jár velük, kettő azonban farából van kinőve, kissé gyengébbek és keresztben állanak. A kis csirke különben életképes.

Cseploszen biztosítása. A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a 200 holdnál nagyobb gabonavetéssel bíró gazdaságok saját címükre, a kisebb gazdálkodók pedig csoportonként, nagyközségekenként együttesen kérhetik, hogy 2—2000 hold vetés után egy waggon szénre részükre kiutaljanak. A kérvényt az Országos Szénbizottsághoz kell intézni (Budapest, VII. Erzsébet-kerület 48.) Mellékelni kell a vetésterület nagyságát igazoló hatósági bizonyítványt; igazolni kell, hogy gézgéppel csepelnek és jelezni, hogy milyen címre küldessék.

Tanckoszorúcskát tart e hó 20.-án szombaton este 8 órai kezdettel a „Mulató” összes termeiben Gabos Géza táncitanító. A zenét Horváth Géza zenekara szolgáltatja.

Lingauer feljelentését az ügyészség visszautasította. Lingauer Albin feljelentést adott be dr. Rakovszky Iván és az egységes párt választmánya ellen „A sokarcu ember” című rópirat állítólagos terjesztése miatt. A szombathelyi kir. ügyészség a feljelentést visszautasította. A feljelentés visszautasítását azzal indokolta meg az ügyészség, hogy mielőtt az 1913. évi évi XXIII. t.-c. alapján „a koholt hírek terjesztése miatt valaki ellen vádat emelnének, be kell igazolni, hogy a terjesztett hírek tényleg koholtak.” „A sokarcu ember” esetében ez pedig nem történt meg.

Literes üvegeket 12. féllitereseket 7 kor.-ért vesz Lakatos, Kelcz Adelffy utca 19.

Női kalapokat

fest, vasal, átvarr, fehér-, mól- és gázkalapokat készít uj és régi anyagból, uj kalapok nagy választékban. Lámpa ernyők készítését is elvállalom. Átalakításokat a legrövidebb időn belül elkészíti jutányos áron. — Vidékiek előnyben.

Gergye Mária női kalap szalonja Szombathely, Hollán Ernő-u. 9. sz. I. emelet.

Felhívás.

Egy ügyfelem gróf Stourza Demeterné tejkereskedésébe (Közseg) társként belépni szándékozik. Felhívom nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket 3 nap alatt irodámban bejelentésük.

Közseg. 1922. május hó 17.-én.

Dr. Stúr Lajos ügyvéd.

MAITZ JÁNOS

KOSÁRFONÓ ÉS SZITÁS

Közseg, Hegyalja-utca 10 sz.

Elvállal uj, mint javítási munkákat.

Különböző kosarak és sziták állandóan raktáron.

I^o trágyagipsz kapható.

Építési szándékozóknak!

Épületfa-deszka- és lécezet.

Ajánlok: Mész-, cement- és gipszet.

Menyegzetnád, fazsindely

és „TURUL” fedőpalát

minden mennyiségben Frankl Lajos Közseg.

Szabóhegyen

Zier Árpád vendéglőjében minden vasárnap és ünnepnap cigányzene. Kitűnő ételekről és friss italokról állandóan gondoskodva van.

Kitűnő minőségű világos és barna

KÖBÁNYAI SÖR

kapható vasárnaponként MAYER JÁNOS vendéglőjében.

Árverés. A kőszegi polgári fiúiskolában május 21.-én délután 2 órakor 90 ablakra való, jó karban levő faszalu és 3 nagyobb lámpa nyilvános árverésen eladatik. Bővebbet az iskola igazgatóságánál.

Mielőtt bármilyen villamos berendezést, javítást vagy átalakítást végeztet, ne mulassa el előzőleg nálam érdeklődni. Arajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálak. Állandóan raktáron tartok „METAX” izzólámpákat és mindennemű szerelési anyagokat, Világítási, erőátviteli és jelző csengő berendezéseket jutányos áron és jótállás mellett vállalom. Elégett villanymotorokat újra tekercselek jótállás mellett gyorsan és olcsón. Műhelyemben javítok pumpákat, kutakat, gazdasági gépeket és mindennemű épület és géplakatos munkát elfogadok. A n.é. közönség szives pártfogását kéri Kiss Elemér épület és géplakatos és villanyszerelési vállalkozó KOSZEG, Várkör 88.

Rónai és Pandur könyvnyomdájában

Közseg,

mindennemű nyomtatványt, izléses és csinos kivitelben jutányos áron elkészítenek.

— Telefonszám: 23. —

Nagy raktár közigazgatási nyomtatványokban.

Uárkör 39.

UJ AUTOMOBILOK.

Horch ^{10/35, 18/55, 25/60} lóerős, **Aga** ⁶/₂₀ lóerős, a legideálisabb kis autók 4 üléses, súlya 700 kg., óránkénti sebessége 85 km. BOSCH fényoszoró és önindítóval, 6 drb. uj gummival. — Üzemanyag fogyasztása 100 kilométerenként 5¹/₂ kg. benzín, ¹/₄ kg. olaj.

Az automobil ipar szenzációja! **A Berlin-Grünwaldi automobil-verseny győztese!**

Magyarországi vezérképvislet:

Dandy Automobil Részvénytársaság

Budapest VIII., Róák Szilárd-utca 30. Telefon: József 106-80. Nagy raktár autó alkatrész és felszerelési cikkekben. Modern Garage ötven autó részére. Felvilágosítások és árjegyzékek díjmentesen!

Hungária Automobilgyár R.T.

BUDAPEST VIII., Tavaszmező-utca 6. Telefon: József 72-77.

A világhírű ADLER autók magyarországi lerakata.

Elvállal mindennemű szakmabavágó munkát. Uj karosszériák készítését és modernizálását. — Szerelési munkákat olcsón és szakszerűen végez, mindennemű alkatrészeket gyorsan szállít. Üzemanyagok a mindenkori legolcsóbb napi áron kaphatók. Szakszerű felvilágosítások, szigorúan szolid kiszolgálás. — Kérjen árjegyzéket a saját érdekében!